

Полазећи од конвенција Међународне организације рада, домаћег законодавства, пре свега: Закона о раду, Закона о безбедности и здрављу на раду, Закона о пензијском и инвалидском осигурању, и других законских и подзаконских аката о заштити особа са инвалидитетом и запослених са здравственим сметњама, а имајући у виду честе појаве злоупотреба закона и угрожавања егзистенције поменутих радника и њихових породица, Петнаести конгрес Савеза самосталних синдиката Србије доноси

РЕЗОЛУЦИЈУ О ЗАШТИТИ ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ - ИНВАЛИДА РАДА И ЗАПОСЛЕНИХ СА ЗДРАВСТВЕНИМ СМЕТЊАМА

Конгрес констатује да несавесни послодавци често злоупотребљавају запослене особе са инвалидитетом и запослене са здравственим сметњама отказујући им уговоре о раду због немогућности да их распореде на одговарајуће радно место и проглашавају их технолошким вишковима и на тај начин угрожавају, како њихову егзистенцију, тако и егзистенцију њихових породица.

Конгрес оцењује:

- да је право на рад једно од основних људских права загарантовано Уставом Републике Србије;
- да ни Законом о раду, нити неким другим законом, није прецизно дефинисана заштита особа са инвалидитетом и запослених са здравственим сметњама;
- да послодавци масовно злоупотребљавају рањивост запослених особа са инвалидитетом и запослених са здравственим сметњама;
- да је забрињавајуће велик број радника отпуштен под изговором „немогућности распоређивања на одговарајуће радно место“;
- да по отпуштању ових особа нико више не води рачуна о њиховој егзистенцији и егзистенцији њихових породица;
- да се на претходни проблем често надовезује и проблем што, с једне стране не постоји свест самих запослених о правима која им припадају, а са друге стране и када постоји свест, доказивање болесног са здравим, односно ових категорија лица са послодавцима, судовима и другим институцијама, је мукотрпно, без осећаја и разумевања њихових проблема, дуготрајно и неефикасно.

Конгрес позива надлежне државне институције, удружење послодаваца, послодавце и синдикате, да предузму неопходне мере заштите радника, усмерене на:

- ефикаснију контролу послодаваца који упошљавају особе са инвалидитетом и запослене са здравственим сметњама, посебно од стране: Инспектората за рад, Управе за безбедност и здравље на раду, Службе медицине рада;
- спречавање злоупотребе чл. 102. став 2. Закона о раду;
- увођење института преостале радне способности;
- увођење обавезне уплате посебних доприноса или осигурања у фонд превенције (потенцијалних повреда), заштите и лечења поменутих особа, што је у системима осигурања уобичајно да сnose послодавци, а што би уједно представљало и друштвено одговорно пословање и бригу о радницима чије здравље је на раду код послодавца нарушено, а нема другог радног места на које би их послодавци преместили – ова обавеза проистиче из међународних стандарда и постоји у другим европским земљама;
- изменити и дорадити законе у оквиру постојећег система социјалног осигурања;
- питање накнаде штете запосленом, често проузрокује дуготрајне судске поступке у којима запослени тешко долази до праведне надокнаде, те је потребно јачати и судску заштиту;
- садашње стање не обезбеђује никакве могућности за решавања поменутих проблема.

Конгрес посебно истиче да је неопходно изменити и допунити одговарајуће повезане домаће прописе (Закон о раду, Закон о безбедности и здрављу на раду, Закон о пензијском и инвалидском осигурању, и друге) и међународне прописе (конвенције Међународне организације рада, директиве Европске уније и друге), како у оквиру рада, тако и у оквиру постојећег система социјалног осигурања, и утврдити обавезу послодаваца да поштују права запослених особа са инвалидитетом и особа са здравственим сметњама.

У том правцу, тражимо да све надлежне државне институције, удружење послодавца и синдикати предузму све неопходне активности, и у искреном социјалном дијалогу нађу праведно решења проблема са којима се сусрећу запослене особе са инвалидитетом и запослени са здравственим сметњама.